

РОЗМЕЖУВАННЯ ВИТРАТ МІЖ ІМПОРТЕРОМ ТА ЕКСПОРТЕРОМ ЗА УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ КАТЕГОРІЇ “С” ПРАВИЛ ІНКОТЕРМС

Для регулювання відносин між покупцем та продавцем з приводу переходу ризиків, втрат, страхування, зі сторонами укладається договір. Договір є обов'язковою умовою, оскільки він важливою гарантією для ефективної роботи між підприємствами.

При укладанні зовнішньо економічних договорів обов'язковою умовою є використання правил Інкотермс для визначення базисних умов поставки, які на сьогодні в Україні діють в редакції 2010 р. (ці правила було створено міжнародною торговою палатою в 1936 році для врегулювання спорів між суб'єктами міжнародних економічних відносин).

Інкотермс 2010 передбачає наявність чотирьох категорій базисних умов поставки, зокрема: група С (основне перевезення оплачено продавцем); група D (прибуття, перехід зобов'язань у покупця, повноцінна доставка); група E (відвантаження, перехід зобов'язань - у місця відправлення); група F (основна перевезення не оплачено продавцем).

Категорія «С» передбачає, що продавець бере на себе витрати з перевезення і є привабливим у випадку, коли резидент є імпортер.

Базисні умови поставки категорії «С» передбачають дещо різний розподіл витрат між імпортом та залежно від конкретної умови. Зокрема, умова CIF (Cost, Insurance and Freight) передбачає вартість, страховка і фрахт, CIP (Carriage and Insurance Paid to) - фрахт/перевезення і страхування оплачені до; CPT (Carriage Paid to) - фрахт/перевезення оплачені до, CFR (Cost and Freight) - вартість і фрахт [1], при чому в кожному випадку зазначається назва місця (порту) призначення.

В межах даного дослідження проаналізуємо переваги та недоліки застосування умов поставки групи «С» у випадку, коли резидент є імпортером (покупцем) та експортером (продавця).

При експорті товарів за умови « CIF» Інкотермс 2010 - поставка товару здійснюється морським та внутрішньо водним транспортом. Всі ризики втрати чи пошкодження товару переходять, коли товар знаходиться на борту судна. Продавець зобов'язаний заключити договір і оплатити всі витрати і фрахт, необхідні для поставки до назначеного порту.

Для розмежування витрат для експортера та імпортера було складено таблицю 1.

Таблиця 1. Витрати резидента при укладання експортно-імпортного контракту на умовах CIF

	Витрати покупця-резидента у випадку імпорту	Витрати продавця-резидента у випадку експорту
Перелік витрат	Відвантаження з основного транспорту, доставка товару до місця призначення, розмитнення.	Пакування товару, завантаження на транспортний засіб, доставка до основного пункту завантаження, завантаження на основний транспортний засіб, перевезення товару, страхування

На основі складеної таблиці при умові, якщо місцем відвантаження є порт призначення, то найбільше витрат нестиме продавець-резидент. Задля уникнення конфліктів сторонам рекомендується більш точно роз'яснення пункту призначення.

Категорія «CFR» використовується для морського та внутрішньо водного транспорту.

Для кращого бачення витрат продавця-резидента та покупця-резидента складемо таблицю 2.

Таблиця 2. Витрати резидента при укладання експортно-імпортного контракту на умовах CFR

	Витрати покупця-резидента у випадку імпорту	Витрати продавця-резидента у випадку експорту
Перелік витрат	Відвантаження з основного транспорту, доставка товару до місця призначення, розмитнення, страхування	Пакування товару, завантаження на транспортний засіб, доставка до основного пункту завантаження, завантаження на основний транспортний засіб, перевезення товару

В результаті складання таблиці 1 та таблиці 2 ми можемо сказати, що при категорії CFR ніж при категорії CIF покупець-резидент несе додаткові витрати на страхування і це є недоцільним з точки зору змінних витрат. Тому що не кожне підприємство в змозі витратити кошти більше чим воно запланувало.

Категорія «CPT» використовується для будь-якого виду транспорту, а також використання більш чим один вид транспорту. Вона означає, що продавець передає товар покупцю в домовленому місці, якщо таке місце погоджене сторонами, і продавець зобов'язаний заключити договір перевезення і нести витрати перевезення, необхідні для поставки товару в зазначеному місці. В таблиці 3 розподілено витрати, при умові місця поставки до місця розмитнення товару.

Таблиця 3. Витрати резидента при укладання експортно-імпортного контракту на умовах CPT

	Витрати покупця-резидента у випадку імпорту	Витрати продавця-резидента у випадку експорту
Перелік витрат	Страхування, розмитнення	Пакування товару, завантаження на транспортний засіб, доставка до основного пункту завантаження, завантаження на, перевезення товару, відвантаження з основного транспорту, доставка товару до місця призначення.

Категорія «CPT» містить спірності, оскільки ризики і витрати переходять в двох різних місцях. Рекомендується більш детально укласти договір поставки товару, перехід ризиків та витрат, як для покупця так і продавця. А оскільки ми досліджували перехід ризиків та витрат до місця призначення, то витрати, які лягають на покупця-резидента – страхування, розмитнення.

Термін «CIP» використовується для будь-якого виду транспорту, а також використання більш чим один вид транспорту.

Таблиця 4. Витрати резидента при укладання експортно-імпортного контракту на умовах СІР

	Витрати покупця-резидента у випадку імпорту	Витрати продавця-резидента у випадку експорту
Перелік витрат	Розмитнення.	Пакування товару, завантаження на транспортний засіб, доставка до основного пункту завантаження, завантаження на основний транспортний засіб, перевезення товару, страхування, відвантаження з основного транспорту, доставка товару до місця призначення

Поставка товару здійснюється в назначеному місці і згідно договору продавець зобов'язаний нести витрати при перевезення товар. До місця призначення витрати страхування, ризику та втрати під час перевезення покладаються на продавця.

На основі вище наведеного можна зробити висновок, що обираючи умови поставки товару потрібно прорахувати співвідношення витрат на доставку-час доставки, що залежить від виду транспорту, яким передбачається доставка вантажу, з метою прийняття управлінського рішення, найбільш оптимального в кожному конкретному випадку здійснення експортно-імпортних операцій.

Обираючи надходження товару морським або внутрішньо водним транспортом слід керуватись, які витрати ми понесемо. При категорії CFR наші змінні витрати збільшаться на витрати страхування і це буде недоцільним. Значить найкращим варіантом поставки вантажу буде категорія CIF.

Якщо компанія обиратиме надходження товару будь-яким іншим видом транспорту, окрім морського та внутрішньо то найвигіднішими є категорія СІР, оскільки продавець зобов'язується згідно договору нести витрати по перевезенню товару до зазначеного місця. Також у договорі закладається страхування та покриття всіх ризиків втрат та пошкоджень товару під час перевезення товару.

Список використаних джерел

1. <http://pact.com.ua/incoterms.html>